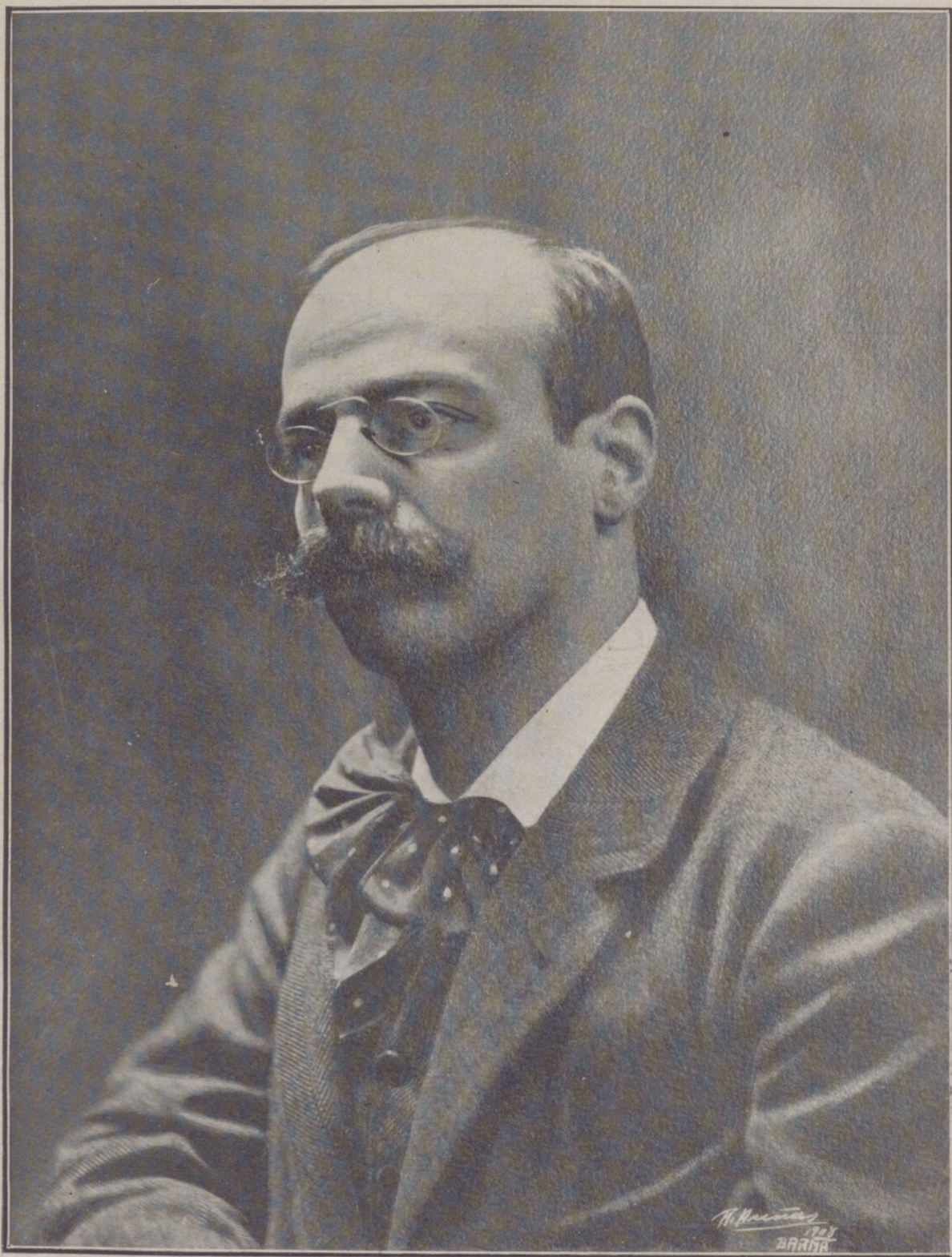
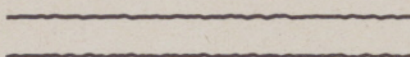

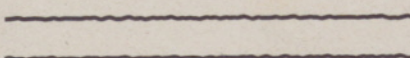

GABRIEL ALOMAR
Guanyador de la flor natural als Jocs Florals de Girona

PIANOS

ERARD

els millors del mon

DOTESIO;

1 y 3, Portal

- de l' Angel -

ADVERTENCIES

AB aquest número comença la nostra revista a sortir en dimars, dia en el qual apareixerà sempre.

EL GRAFIC, comprarà tota classe de fotografies interessants, preferint aquelles que reuneixin caràcter d'actualitat. També està disposat a secundar tota iniciativa de caràcter informatiu posant les seves planes, a disposició d'aquells que vulguin llençar a la curiositat del públic, quelcom d'original, típic o susceptible de cridar l'atenció. Tota informació serà pagada per EL GRAFIC, segons la seva originalitat o l'interès que tingui per a l'public.

EN l'article *Les visions den Mir*, den GABRIEL ALOMAR, va apareixer, ab la precipitació de l'edició, una errada. Aont deia, *artijer*, debía dir *artijer*.

Advertim als nostres llegidors que tots els articles que's publiquen y se publicaran en EL GRAFIC, son y serán inédits.

MODES

RÍGIDES, ab el cos inclinat cap en devant, les dames caminen a petits salts de pingüi y repique-tèjant, ab els seus talons Lluís XV sobre l'acera, fan música de *Straus*. Les dames parisenques, aquest any s'han suprimit l'estomac sense cap sagnant intervenció del *Doctor Doyen*.

Y evidentment aixó es un progrés, encare que molt antifacultatiu.

L'abdomen s'el colocala a las regions superiors, valentse d'uns instruments, de tortura mongolica, forrats de sedas y de blondes perfumadas, anomenats *corset-jaquette*.

Aixís es com s'ha creat una nova rassa femenina en la qual se comprenen desde les cridares *sufrage-ttes* é institutius rectilíneas, fins a las simpátiques *Fluffy—Ruffles*, tipo modern de la noia—*gavroche* nort-americana, sucesores de las esculturals *Gibson's girls*.

Ens resistim a creure qu'el *corset-jaquette* d'avui el poguesin soportar las donas de *Rubens* y menys encare las d'en *Boticelli*...

Una altre calamitat:

Las faldilles, aquest hivern es portarán estretes... estretíssimes, fins l'extrem de que las senyores gaire be no podrán moure les cames pera caminar.

L'altre dia, ja ho va pregonar un modisto de la *rue de la Paix*, mentres exposaba els nous models a la seva selecta clientela.

—Senyores—va dir—les nostres faldilles son el summum d'elegancia... Una *mondaine* vestida ab las nostres *toilettes*, no podrá pas atravesar el carrer...

Una grossa marquesa s'en va extranyar...

—Les nostres clients no van a peu, senyora—respongué flemàtica-ment l'*arbitre elegantiarum*.

Pero, y els homes que hi van, —risat y diminut senyor modisto,— y els *dilettantis* de la distinció y els artistes y els mateixos *dandys*, y fins els esceptics filòsofs, tots ells seguidors de dames, y els quals cerquen ab fervor, l'ocasió d'admirar aqueixa petita palpitació interior, qu'es produeix al caminar una gentil dama, ben femenina...?

..

Benaventurat *Thomás Rowlandson*, gran ridiculizador de les modes del 1780, ¡quin gran partit que'n treuríes de les d'aquest any, pera les teves estampes humorístiques!

PINPIN NICOLSON

MADRID

—Sortosament, aquest Octubre recorda la seva obligació de conduirnos suaument de l'estiu a l'hivern, condescendent a donar a la tardor aqueixa amabilitat de decadencia que's com l'almoína d'un mitg riure sobre una pena.

—Per tot lo qual, amic, el comentari nostre de la present setmana haurà forsosament d'esser optimista.

—Bé podem, amiga, anomenar optimisme a la resignació.

—¿Ja esteu ab desdítxes?

—No, no, perque ont hi ha desdítxa, es a dir, un dolorós aconteixement *actual*, no hi te lloc la resignació. ¿No t'en recordes que l'nostre filòsof ha dit, poc mes o menys: «Mai de cap pena se ha consolat ningú al món, perque aquell que va conseguir l'anulació del dolor, es que no pogué trovarli consol»? La nostra resignació te d'esser molt més subtil, perque haurem de resignarnos ultra-metafísicament a que no hagi passat res a Madrid.

—Una grossa dificultat pera l'cronista. Sortosament, el pervenir d'Espanya, segons l'Institut Geografic, es al Marroc.

—Si: parlem de l'imperi del Marroc, a veure si així asolim un tó de gran potencia. ¡Si colonisarem y civilisarem, si fent valdre l'prestigi de semblansa y d'ideal parentesc que'ns donen les gotes de sang moresca que encare fruim, gracies als Abderramans y Almansors, en l'austeritat de la nostra celtibera nissaga...

—Ja, ja!...

—Si aprofitantnos, repeteixo, de la nostra innegable aproximació geográfica, poguesim vencer la tradicional peresa, y sortir vers mes enllà de l'estret, en creuades de civilisació, sobre 'ls soralls y sota les palmes...

—Ja, ja!

—¿De que t'rius?

—¡Que ho se jo!

—¿Que t'rius de mi?

—No tant.

—¿De l'ideal?

—¡Ca, home, menys!
—¿De la civilització, obra sagrada, inefable ministeri al qual estan obligats els pobles cultes, pera joia dels seus germans ignorants, aquells que en la progresiva marxa cap el progrés s'han endarrerit?

—Potser sí.

—Ets immoral, amable amiga.

—Soc tant sols pietosa, amic imaginatiu.

—La pietat, segons el nostre filòsop, es també una feblesa indigna de tot superhome que's respecti.

—Pero jó que per sort meva gaire bé no soc dona, puc cridar ab la més insolent misericòrdia; ¡Viscan les febleses!

—¡Horror!

—Tens de saber que per sobre de totes les filosofies, está l'innegable dret de l'home a posseir un trosset de ditxa, y el civilisador que veritablement desitgi ésser humà te d'anar pel mon llensant llevors que fasin naixer somrisos. Jo ignoro si te ó no la vida un sentit, pero se que's trista y que fuig massa depressa. Es doncs, obligació de tots alleugerir la càrrega portada pels mes, fentla lo mes lleu possible. No se pas si l'humanitat progressa ó retrocedeix, mes si se que la sola conquesta digna d'un home es la de posseir la seva ànima en plenitud de pau. Per aixó si les vostres civilitzacions donguessin felicitat als homes y possibilitats de posseir-se a si mateixos, jo les beneiria anant fins al Marroc a organitzar escoles, ont els nois marroquins aprenguessin per el mes pedagógic dels metodes modernes, que la terra es rodona y insignificant y que'l cor es un muscle buid, perfectament inutil pera'l sentiment. Pero ¿pots tú jurarme que després d'apreses totes aquestes veritats, beneiria algú mes efusivament que en aquells temps selvatges en els quals se creia que tot caminant s'arribaria a la lluna ó que'l cor salta d'alegria perque arriba la núvia? ¿O be que valgui la pena d'extendre un rail pel desert, pera arribar més depressa a la ciutat ont ningú ens espera, havent suprimit, ab l'estalvi de la fatiga del viatge, el desitj y el cant a l'aigua de les dotze fonts y a l'ombra de les setanta palmeres?

—Tot aixó es poesia.

—Tot es xerrameca al mon. ¿T'enrecordes d'una bella tarde a Barcelona? Era pel Setembre, era a Míramar, era ab la gentil companya d'

alguns altíssims poetes. Se trobava tant blau y reposat el Mediterrani, tant romántica l'hora, tant seré'l cel, l'univers tant propici als exaltats ensomnis que tots, homes y dones, ignorants y sabis, varem tenir una bona paraula. Y en Gabriel Alomar, generosa y nobilíssimament, a propòsit d'uns amables versos en els quals algú parlava tant sols d'amor, va dir era un gros dolor que la poesia castellana seguís, a l'hora actual, camins que si son florits, potser no tenen pera'l bé civil una immediata utilitat. Y va parlar de la ciutat futura y del somni de l'humanitat joiosa, y tu, amiga, t'aixecares un xic trista, tal vegada pensant es reprensible l'idolatria de cantar al perfum d'unes roses y de les lluminàries d'uns ulls, blaus ó negres. Y durant una hora, vares envejar aquella abnegació d'aquells que saben empressonar el seu ensomni, fent de la seva veu clarí guerrer, per la llibertat. Mes recordat també de lo que de la nit y en la solitud, diguí 'l silenci.... ¡Poesia, poesia, somni com el teu, magia de la veu inspirada, estrofa per estrofa, poeta com tu, com tu; el somni es un, pero cada somniador li dona un nom; en el Mediterrani, resta la llevar d'una ressa que diu ¡Roma! Pero aixó ensomni en Gabriel Alomar ciutats y civilitzacions. Ell les anomena futures, perque es generosament il·lusionat, pero resulten tant pretèrites, es a dir, tant presents, com els udols del rei profeta. Aquesta es la veritat sempre hi haurá udols y sempre hi haurá llàgrimes, y sola cosa de la qual está mancada l'humanitat es d'amables mentides pera adormir-la pena y d'unes mans pietoses pera recullir els plors. No civilisem, que la civilització porta presses, fams y inquietuts. Mentim bella, convenudament, eloquentment, ciutats els uns y els altres roses; que algú somrigui, escoltantnos, encare que'ns digui bojos; que no hi hagin trens pero que existeixin sendes, y no'ns donguem molta pressa a portar llum eléctrica ahont no la demanen y timbres, perque no es una tant gran desgracia que per el finestral obert se fiqui un raig de lluna y el que escoltem de llury la veu que'ns crida.

G. MARTÍNEZ SIERRA.

PROSES TRADUIDES

Dues màscares

VUI parlarvos d'una petita roba de llana y de dues màscares de Carnaval.

*Monsieur ce sont des masques
Qui portent des criucrins
et des tambours de basques.*

Moliere posa entre les coses enutjoses aqueixos musics y balladors que passen com una farándula agitant els picarols y els coures. Jo soc menys sever que'l Eraste deu Moliere, agrandantme forsa els trajos picarescos, car elles posen en el fons grisenc de Paris, taques de blau, de nard, de verd palid y de rosa.

Per entremitg del estor format per la neu y al devant d'una botiga, vaig veure l'altra tarda, colocats sobre una cuixinera de seda, dos petits fragments de cartró recuberts de satí, els quals me ficaren—¡Oh, miracles—en la realitat de les tristeses quotidianes. Moltes vegades es en aquestes minúscules coses ont la sugestió apareix potentia y rápida. Un tros de batista evoca en un enamorat la dona estimada y desapareguda, la dona morta ó fugitiva, y els savis, que batejen ab noms reals tots els ensomnis, denominen brutalment an aquests il·lusionats *fetixistes*. Els dos tróssos de careta, vistos tot passant devant d'una botiga, eren dos d'aqueixas misterioses caretetes ab puntes de les nits de balls de disfresses, que sortaientnos els visatges, no deixan veure pels seus forats sedosos res mes que unes pupiles ardentes ó els esguarts que cauen demunt nostre com enigmes.

Una d'aquestes caretetes era de vellut negre, la clàssica y familiar careta de les aventures d'operes ó de conspiracions de melodrama; l'altra tenia un bonic color rosa, y baixava desde'ls ulls graciosament fins al nas, el mes deliciós nas femení que puguin fabricar els fantasistes. Y si l'una, la del vellut negre, podia servir pera un caballer ab capa veneciana, ó be esser la careta de quansevol company d'Hernani entorn del sepulcre de Don Carles—*ad augusta per angusta*—el petit antifàs de satí rosa no serviria mes que pera una dona, pera una griseta ó pera una gran dama, Francillon gelosa tement les ardideses d'un Puiguet, ó Manón cercant

EL GRÀFIC

OFICINES:

Fernando VII, 57

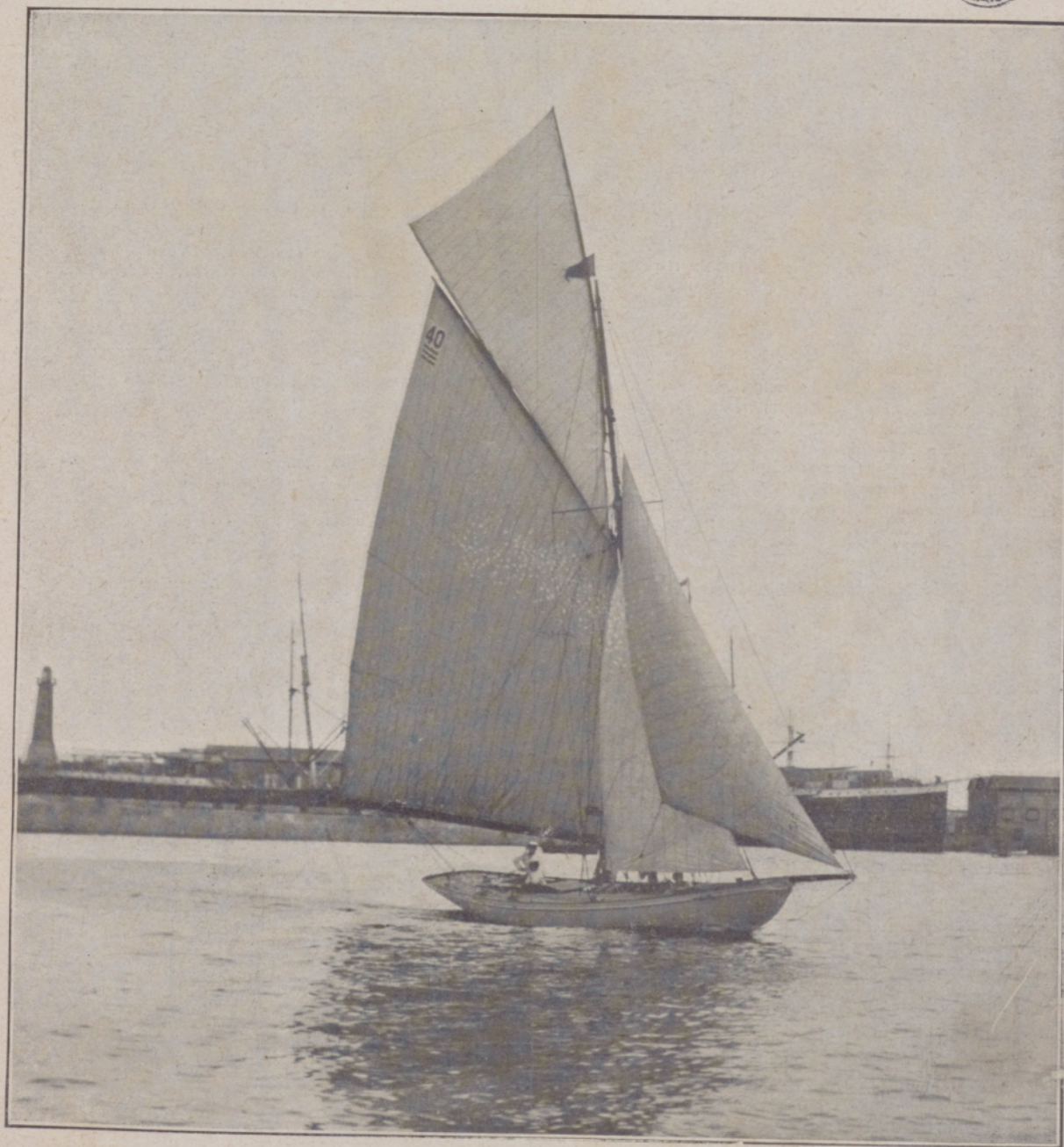
Any 1 Núm. 2
Barcelona 3 Novembre de 1908

Preu 20 cèntims.

Surt els dímars

LES REGATES

Balandre ASHIA del Sr. Amat de Barcelona
Guanyador de la serie de 10 metros

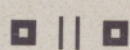
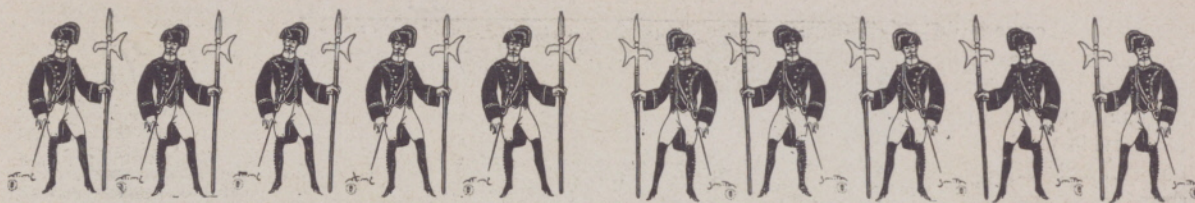

SEGIMON Què son aquestes cantades?
 ADRIANA Son les alabances que, cada any, pel mes de Maig, fan les doncelles á la Verge.
 SEGIMON Què van camí de l' Iglesia?
 ADRIANA Què no ho sabs de consuetut?
 SEGIMON Sentiu que canten?
 ADRIANA Corrandes molt dolces y escaientes.
 SEGIMON Per elles potser si!
 ADRIANA *(Taratlejant la tonada de les noies).*
 «Pel maig florit—s' enjoia 'l cor, passant la nit—en somnis d' or».
 SEGIMON «L' amor de la terra,—pensant en el cel, floreix roses blanques—d' aroma de mèl».
 ADRIANA Si gairebé la sabs tota la cançó de les noies.
 SEGIMON De mellors y més dolces ne cantaria, si per mi fos Primavera!
 ADRIANA Què no hi anave ella...?
 SEGIMON No la som vista!
 ADRIANA Què no hi anirà?
 SEGIMON No ho crec!
 ADRIANA Per què no? No es pas heretge.
 SEGIMON Mare: ¿qué no sentiu com canten? No deuen estimar, veritat?
 ADRIANA Per què ho dius?
 SEGIMON Per què estant massa alegres!
 ADRIANA L' amor correspost, es tot alegria.
 SEGIMON Que no hi haviau anat vos ab les noies del vostre temps á celebrar el mes de Maria?
 ADRIANA No m' hi volien!
 SEGIMON Per què?
 ADRIANA Me 'n treien, com si fos un mal esperit, y fins llensaben les meves flors!
 SEGIMON Què habiau fet? Quin pecat habiau comès que no us hi volguessin?
 ADRIANA Estimava...
 SEGIMON A qui?
 ADRIANA Al teu pare.
 SEGIMON Y per què estimaveu, les doncelles us treien d' aprop seu?
 ADRIANA Sí: per xó!
 SEGIMON Com era 'l vostre amor?
 ADRIANA Com el que floreix en el cor més pur, com el que jo ara sento per tu.
 SEGIMON Qui va esser el meu pare?
 ADRIANA Un home gentil.
 SEGIMON Digueume qui va esser, que no m' ho heu contat mai, y la gent, no se per què, ne parla ab horror!
 ADRIANA No! No 't creguis á ningú.
 SEGIMON Qui va esser? Digueumho!
 ADRIANA Imaginatel com el vulguis, com te sembli que 'l voldries, segons les teves bondats. Val més, sent bo com ets, que tu mateix, en el pensament, te 'l forgis á gust teu.
 SEGIMON Conteume la seva vida! Presenteulo davant dels meus ulls, com una ombra no més, ab la vostra paraula dolça!
 Feulo reviere en la meva conciencia, que tinc grans desitjos de conèixer!
 ADRIANA No podria...!
 SEGIMON Uns diuen que era un malafactor, un foragitat que robaba...
 ADRIANA No! No es cert, fill meu!
 SEGIMON Altres asseguren que, á més de robar als rics, els as-sessinava...
 ADRIANA No! No! Aixó no es veritat!
 SEGIMON ...donantho tot als pobres.

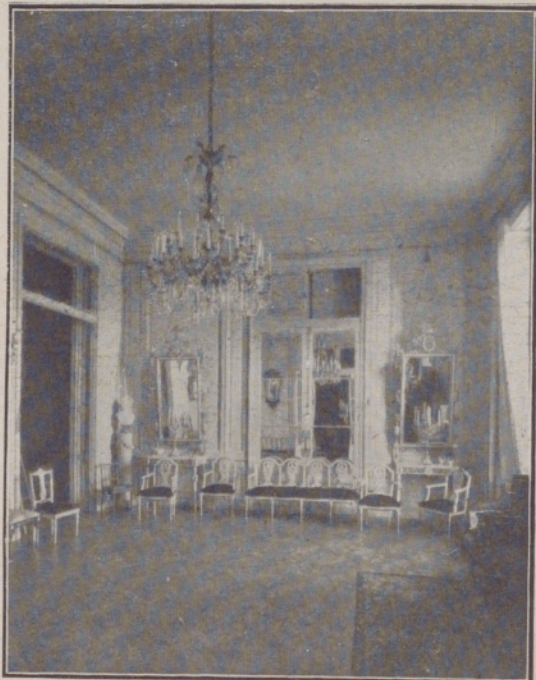
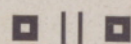
ADRIANA Sí! Ell ho donava tot als miseriosos!
 SEGIMON Es á dir que era lladre?
 ADRIANA Segimón!
 SEGIMON Es veritat que era assessi?
 ADRIANA No! No diguis aquestes coses tant horroroses, que se 't cremaran els llavis!
 SEGIMON Y vos l' estimavau molt?
 ADRIANA Com t' estimo á tu.
 SEGIMON Jo no som un malafactor!
 ADRIANA Tampoc va serho ell!
 SEGIMON Robava....!
 ADRIANA En be dels pobres!
 SEGIMON Va enganyarvos, va esser la vostra desgracia y la meva, posantme al món sense fé y donantme un nom avorrit!
 Oh! Mare, mare! Mai mes trobarém amor sobre la terra! Ningú 'ns voldrà estimar, ni podrem esser estimats pel cor generós que tingui compassió de nosaltres!

(Se sent, un xic lluny, la Pietat, l' estimada d' en Segimón, que s' acosta cantant).

SEGIMON Sentiu?
 ADRIANA Quin cant més dolç!
 SEGIMON Es ella!
 ADRIANA La Pietat?
 SEGIMON Sí! Que no la sentiu, mare?
 ADRIANA Com deu patir, la pobra!
 SEGIMON Sí que es ella! Va al més de Maria!
 PIETAT Ai pobre del cor malalt,
 que es trista la Primavera!
 L' amor se 'n va al cel, endalt,
 com una blanca fumera.
 Lai-lari-lo,
 mon cor es un pom de roses
 que afina espargint oló.
 Lai-lari-lo!
 SEGIMON Ya acaba d' esser aquí!
 ADRIANA Amàgat, que no retrocedis!
 SEGIMON Pietat, Pietat estimada!
 PIETAT Ai pobre del cor galant,
 les flors del bosc te fereixen,
 y, així que 't veuen plorant,
 tot fentne un pom se marceixen.
 Lai-lari-lo,
 mon cor es un pom de roses
 que afina espargint oló.
 Lai-lari-lo!
 SEGIMON Que es hermosa!
 ADRIANA Què porta flors?
 SEGIMON Sí. Però 's confonen ab ella.
 ADRIANA Estima, fill meu, estima!
 PIETAT *(acabant de passar)*
 Ai pobre del cor amant,
 quin fred que sento á la terra!
 Per tu no més florirán
 les neus al cim de la serra.
 Lai-lari-lo,
 mon cor es un pom de roses
 que afina espargint oló.
 Lai-lari-lo!
 SEGIMON Sembla un lliri que camina.
 ADRIANA Quina veu més dolça te!
 SEGIMON Com canta!
 ADRIANA Estima, fill meu, estima! L' amor te farà gran!

EL VIATJE REIAL

Saló del Palau Robert

Clixé d' A. Mas

Menjador

Clixé d' A. Mas

EL rei.... Es te de parlar d' ell, com d' una cosa concentradora de comentaris. Es l' actualitat inesquivable, lo rutinant que passa emportant-se 'ls ulls acostumats á les visions ciutadanes suaus y democrátiques. Un rei es multitud y soroll de famfarría y penatxos y extranyes habillaments que 'ls bons ciutadans coneixien tant sols per les ilustracions.

Per el rei hem vist quelcom poc frecuent en la societat barcelonina: un ball, ab la portalada del casal de la festa flamejanta,

Clixé de J. M. Rovira

El Rei visitant els carrers de la Reforma

y la llarga corrua de cotxes, y la gent que guaita embadalida y les dames que baixen dels automòvils y landós ab les capes blanques y les sabatetes de seda y el cap ab pomes y en el coll un collar, talment com en els vells quadros de surtides de balls.

El celebrat á casa del marques de Robert en honor dels reis fou esplendit, sentint no poguer confirmarho gráficamente per estar prohibides les fotografies ab magnesio.

El rei va dedicar la tarde del dilluns de la passada setmana á

recorrer els carrers de la reforma. Al carrer de l'Espasseria, enderroquen una casa pera facilitar al rei la visió de lo que serán els futurs carrers.

Era un original espectacle veure atravesar á la llampant comitiva aquells carrers de visió dolorosa, com si acabessin de rebre l'acció trágica d'un bombardeig. Pero era tambe alló com anunci dels futurs días, com un pressentiment de les activitats y dels seguits que passarán sorollosos per ont avui els pics exhibeixen els interiors lamentables de les cases, destruint aquelles arcobes, y aquelles sales que á mes d'un poetahan inspirat sentimentals estrofes.

Y es aixó de la nostra reforma una tant transcendental cosa que nosaltres hem pensat en recullir tot lo qu' en

La darrera casa enderrocada

Clixé Gamma

cle cortesá, si be lluny del poble.

L'execució del programa com era d'esperar ajustadísima, ratllant en maravella. La primera part dedicada á música d'autors nostres sorti rodona á tot serho. Les altres dues dedicades al gran Bach y á Händel entusiasmarens fins an els elements menys filarmònics que poguésin haverhi á la sala.

El colosal «Magnificat» de Bach causá l'impressió de sempre y tenim la seguritat de que la Reina, que segons se digué vulgué quedar-se fins la fi pera sentirlo, ho recordarà sempre com una de les més refinades impresions estélíquies qu' hagi rebudes.

L'Orfeo siguió ovacionat infinides vegades y el mestre Millet rebé moltes felicitacions, aixis com també el eminent comentarista de Bach Dr. Schweitzer, organista de la Catedral de Strasburg.

El Creuer «Cataluña» fent salvas al issarse la nova bandera

Clixé Branguli

ella va desapareixent y tot lo que s'ha recullit fins are: taginats, vidres, ferros, portes, gòtiques finestres, márbres d'escalinates. El rei ó els acompanyants del rei debien pensar en que no feia gaires mesos habien vist tirar la primera y en que are era ja tot un barri l'enderrocat. Després vindrán les noves cases, la nova ciutat. Y el nom de Catalunya, ab tota la seva musicalitat, ab tota la forsa qu' entranya, tindria la mateixa sugestió que pera nosaltres. Les hores durant les quals se desfila per uns carrers que abandonen la seva vida milenaria per voluntat dels ciutadans que 'ls habiten, deuria posar meditacions en les fronts principesques y en les plebeies.

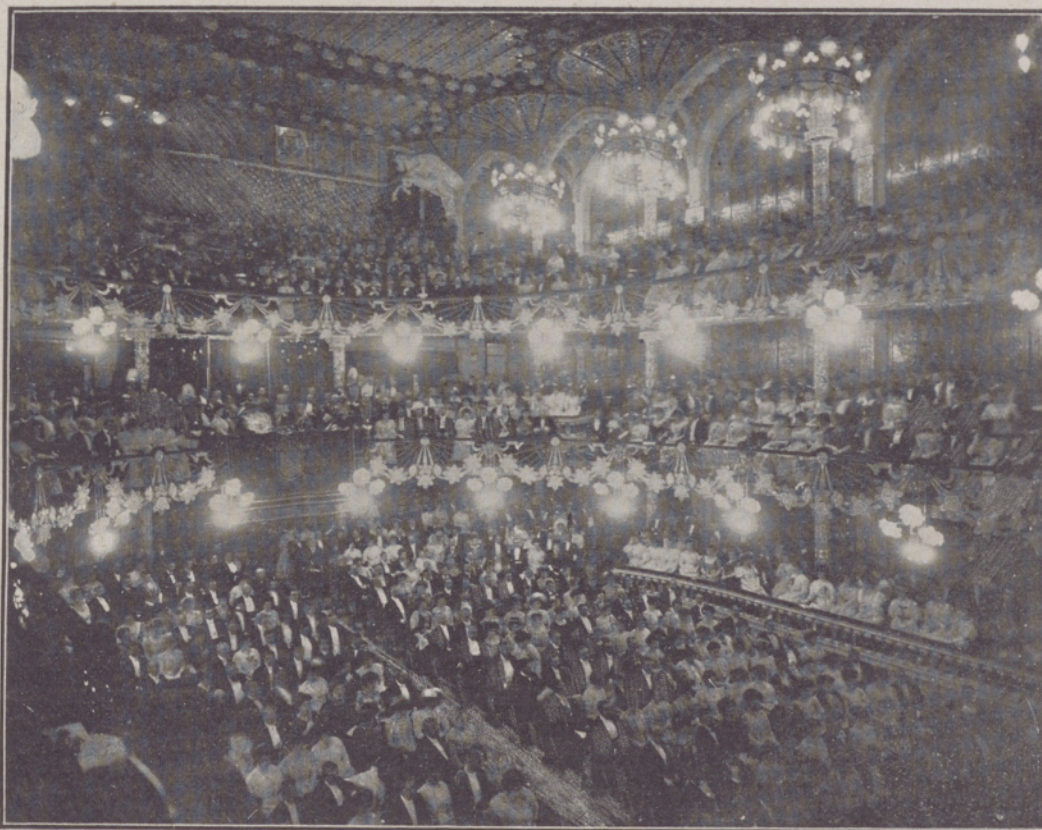
El Rei embarcant-se á la Porta de la Pau

Clixé Gamma

El dilluns presenciá l'entrega de la bandera de combat regalada al creuer *Cataluña* per unes quantes senyores. Es una magnífica bandera. En el moment d'esser issada, 'l *Cataluña* descarregá 'ls seus canons, instant en el qual ha estat pres fotogràficament per nosaltres.

Una altra festa molt comentada fou 'l concert donat al Palau de la Música Catalana per l'Orfeo Catalá. L'ovació mes grossa tinguda pels reis fou la que le tributaren en l'esmentat palau. El saló, decorativament, fou maravella de *toilettes* y de blanques petxeres. Una bona nit d'especta-

ELLS REIS A L'ORFEÓ

Aspecte de la sala durant el concert

Clixé de A. Mas

HOSTES IL-LUSTRES

Jaques Thibaut

DUES grans figures mundials passen ara pe'l nostre gran teatre. L' eximí autor de «El Foraster» dirigint, ha obtingut l' exit que era d' esperar. En Thibaut es de creuer brillantará encara més l' historia de «L' Associació Musical de Barcelona.»

A l' homenatge tributat an en Vicens d' Indy per en Joaquim Pena publicant en català el seu poema musical «El Foraster», nosaltres afegim el nostre humil·líssim, saludant rendidament als dos estrangers il·lustres, oferintlosi ab els seus retrats el nostre esperitual regoneixement.

Mtre. Vicens d' Indy

LA DIADA DE TOTS SANT'S

Les rambles ab flors y coronas

Clisé d'EL GRAFIC per J. Cò

QUAN arriba la diada dels morts, prenen les nostres rambles un deliciós aspecte paga! Les humils taules de flors, s'omplen pomposament y els crisantems, s'espargeixen per elles en una apoteosi floreal. Simfonia de perfums y de colors, ells, els crisantems, son la nota proclamadora d'alegries en la jornada dels recorts melancolics. Y es confortador rebre l'alenada de

les blanques corones y dels montons de roses, quan fins la joventut medita sobre lo fugitiu de les hores.

Per aixó nosaltres que estimem el sol y les roses en les commemoracions funeraries posem avui en les nostres planes, les romantiques flors de les rambles enlloc de les grogues corones del cementiri. ¡Que hi fa la mort, si fins á la festa negra ens inviten les roses á la vida!

Taules de floristes

Clisé d'EL GRAFIC per J. Cò

SONET

Volaves damunt l' herba de la prada
 jugant al tennis ab afable esment;
 η pel filat de la raqueta alçada
 hi passava la llum del sol ponent.
 La pau dominical tan dilatada
 η ta sac d' ingleseta, η l' amatent
 jugà seriós, m' ensomniaven, Ada.
 D' un pastò protestant mon pensament
 te veia silla; entorn del presbiteri
 cullies roses; contes de misteri
 amaves, η el blancatge, η els infants.
 Jo, oficial, de les Indies arrivava.
 Mon cos vermell altíssim, s' inclinava.
 Carros de sench passaven odorants.

Joseph Garner

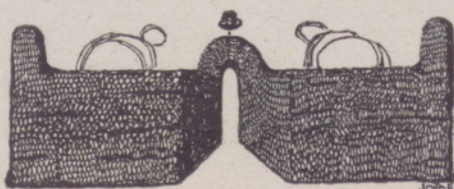
ART CATALÀ

PAISATGES DE LA TERRA

Un recó de Girona

S. RUSIÑOL

UN QUADRO D'EN RUSIÑOL

TOT Girona ha rendit l'homenatge de la seva admiració davant d'un quadro den Santiago Rusiñol, exposat a «L'Art Modern», a les voltes de la Rambla. Aquest cuadro era ben bé una forta nota de color, una simfonia de tonalitats aristocràtiques, en aquells porxos ombrívols.

Jo he vist, entre la munió de gironins contemplatius, dugues francesetes de llargues túniques y capells blancs ab vaporosos vels d'automobilista. Miraben amb una joia beata en els grans ulls y els seus llavis parlaven del SALON, de Carrière, de Claude Monet... Era 'l somris de Grecia.

En Rusiñol ha donat en aquesta darreia obra seva una poderosa sensació de la CITTÀ MORTA, exangüe, dels sitis: a un costat se veu la grapa monstruosa de la Catedral, amb el seu àbsis y els seus murs fin a les estribacions de Gironella en els quals s'arrapen les eures gegantines d'una verdor perenne; a l'altre costat, darrera unes tapies, el bell campanar de St. Pere de Gallin-gans, maravella de l'art romànic, amb un tros de muralla; enllà esbeltíssima com un xiprés, la torre gòtica de Sant Feliu y en primer terme el comensament de la costa de Montjuic. Per fons, un cel lluminós de tarde, indecís com un ensomni, amb núvols blancs y moradencs.

Es la Girona d'ahir, es la ciutat morta. Però ja no son aquelles visions del seti, ab les ruïnes fumejantes sota un cel negrenc, amb el seus defensors tristos, lamentables, portant en llurs rostres cadavèrics l'angoixosa destinació d'una gesta impossible. No es aquella Girona tràgica, malgrat esser la decoració la mateixa. La ciutat reposa quietament en el desenrotllarse formidable

dels segles, havent deixat la gesta enrrera, sense foc ja en les seves entranyes despedassades.

Es l'ànima y el símbol de la Girona que fou, aquest quadro banyat de la poesia de les coses que s'en van en silenci y que sent com ningú més el pintor dels jardins d'Espanya, el serè evocador dels cementiris ont la pau se subtilisa entre 'ls xiprés verts avellutats, sobre l'agonia lenta dels crepuscles d'or... Y aquesta ànima pot restar ben agraida a qui ha sabut evocarla en un miracle d'art y de videncia.

Davant del quadro den Rusiñol jo he tingut un soliloqui mentres contestava a les banals preguntes de la gent. Jo m'he dit que també l'estimo, aquesta ciutat que ja ha perdut, en un segle, les darreres extremitats de la passada lluita y cova abscondides noves energies pera altres lluites, però amo més el trionf de la naturalesa sobre d'ella: els blaus, els verds, els ataronjats destacantse sonorament entre els colors foscos de les pedres. La naturalesa posa en aquest paisatge, el seu eternal mantell de vida y de poesia, sobre l'història. Però un passant curiós y enamorat de lo indefinible, amatent, ha volgut dirnos, ab tota la seva intensitat, l'estrofa de melancolia que ja va verdentse sota l'amplitud d'aqueix mateix cel que demà vessará, pròdic, la seva llum sobre les ciutats futures que are ja esbossen al demunt de les altres y en els museus de les quals tindran una dignificació ben vaga y incomprensible les obres d'art inspirades en les ciutats mortes, deixades enrrera com fites enormes d'un camí remidament renovat...

CARLES RAHOLA.

Els senyors Pons parlant ab el Rei en la seva fàbrica

Clixé d' EL GRAFIC per Gamma

DE retorn de Saragossa, arribà 'l Rei el passat divendres, emprenent en la matinada del dissabte 'l seu viatge á la montanya Catalana.

Cap casseria. Visita de fàbriques y de poblets. L' automòvil reial, no ha tingut ni un quart de repós. Tot l'esquerp paisatge de l' Alt Llobregat, s' ha fet present als personatjes palatins y contenen que se sentien astorats, devant del desentrotlló d'energies acumulades per aquells indrets, els quals serien en altres pobles, perspectives de montanyes inhospitalaries.

Banquet á casa dels senyors Pons.—Clixé d' EL GRAFIC per Gamma

Anava acompanyat del senyor Maura y d' alguns alts personatjes palatins. Segons conta un cronista, al cor de la montanya catalana ha trovat una serena afectuositat per part de la població rural, y un refinat confort. Barcelona 'l continuava seguint...

Va visitarho tot, fins les petites fàbriques, fins les mines, fins els mes allunyats carrers de les viles visitades. El nirvi de Catalunya se feia present, y en el soroll de les màquines, haurien pogut escoltar algunes avelles, el rumor d' un poble en moviment.

Seria una tasca inútil descriure 'l viatge. Diuen que per pobles y poblets voleiaven banderes, sortien autoritats, curiosejava la gent, y de tant en tant algún aplaudiment posaba á la rebuda segell de cortesia.

Nosaltres, al tancar-se aquesta edició, no podem oferir mes que uns cuants clixés de l' excursió, pero per ells se veu lo que haurán citat les excursions montanyenques. Tota l' ingenua pero freda educació del nostre poble s' haurá manifestat en aquestes jornades.

Entrada á Puigreig

Clixé d' EL GRAFIC per Gamma

El Rei d' Espanya ha vist l' esforts d' un poble que sab arrencar á la naturalesa migrada de forsa dels rius y les cullites del terror... ¿Per qué no van á altres regions — ha preguntat á n' en Ferrer Vidal — á despertar ab l'exemple les energíes somortes y á treure ab els seus capitals els capitals estrangers que hi fan presa? No sabem lo que 'l diputat per Castellersol respongué al Rey: la resposta podria esser la clau per desxifrar la forsa interior del actual moviment de Catalunya.

A la fábrika dels senyors Pons, una de las visitades, el fotograf ha pogut sorprendre interessants moments. En la entrada á Puigreig, se veu la típica anada d' un rei á un vilatge. Pero en el vilatge, la cortesia catalana ha reunit el confort ciutadà, y axí, encare que no procedeixi de secular nissaga sab la gent catalana, en el mateix cort d' una montanya, seguir les exigencies de l' etiqueta y tenir una galanteria nobiliaria.

Tota l' alta montanya ha vist á D. Alfons. Berga, Vich, Pobla de Lillet, la colonia den Güell, han estat els seus llocs de parada. La gent, embadalida, el contemplava, porque no sempre se pot veure detingudament un rei per el Bages y les comarques vigatanes y bergadanes.

Entrant á la Pobla de Lillet

Clixé d' EL GRAFIC per Gamma

En el próxim número publicarem altres interessants clixés d' aquestes excursions reials per Catalunya, doblement comentades per la novetat y porque entorn d' elles s' ha comensat á teixir llegendes polítiques.

MODES Y LABORS

COMENSARÉM la secció de modes, de la qual s'encarregarà desde el próxim número, una bella y culta dama. La reproducció d'una escota recullida per una sibella, agradarà á les nostres llegidores, senzilla y elegant com es la moda. La botina es la que comensen á portar les elegants angleses. Els guants pera les automovilistes, imposats per un modisto parisenc, han obtingut un éxit. Guants de mosqueter, son d'una forta gentilesa femenina. Respecte al tapete es de panyo vert ampolla y te 20 centímetres d' ample.

Les flors son color rosa. Les cares pintades, els llibres perfilats ab seda negra y els colors de les figures 1 y 3 indefinits, matisats de violeta, de color gris els altres. Les cintes color d'or, com les diademes, y el llaut també, pero ab filets negres. Tot ell es d'un conjunt hermosísim, poguentse aprofitar el dibuix, donada la composició, pera tapa teclat ó be pera anar sobre del mateix piano.

EL GRÁFIC, está treballant pera que en els números succesius, tot vestit, barret, brodats, labors y lo que á modes y treballs femenins se refereixi, estigui tret directament de tallers y botigues de Barcelona, Per aixó compta ab la cooperació d'algunes modistes les quals posarán á la nostra disposició tot alló que per costós, per nou ó por bon gust, pugués cridar l'atenció de les nostres llegidores. La nostra

informació tindria aleshores el practic resultat de poguerse comprobar la visió, tenint les nostres llegidores la possibilitat de adquerir lo que els hi hagués cridat l'atenció.

un Desgrioux pels passadisos de l'Opera.

Estava encare ben nova, com si acabés de sortir del taller, aquesta careta de seda, colocada sobre un coxí, darrera la cortina d'una botiga, ont les tristes hores del Febrer posaven un xic de la seva humitat y de les seves boires. Els seus forats, retallats en la seda, esperaven la flama de dos ulls blaus ó negres. Y en el París ombrívol d'hivern sobre el qual queien las brumes y els crits dels venedors de periódics, la nota rosa de la màscara evocá dintre la meva ànima no se quina caprixosa humanitat d'ensomni, á lo Gavarini, á lo Musset, ó lo Carles Gozzi. Y les dues caretes de carnaval, la de vellut y la de seda, deturantme en mitg del carrer me farsaren á pensar que á despit de tot existeix quelcom d'eternal en el mon: la joventut, la fantasia, el desitg d'oblidar, l'ansia de viure, y l'ensomni y l'il·lusió, aqueixa il·lusió que 'ns es tant necessaria com el pa pera la vida, obligantnos á cercar un tros d'amor y poesia fins sota una careta de carnaval.

JULI CLARÈTIE

D'ALTRES TEMPS

Visites Reials

Voleu dir que no caldria parlarne d'altres temps?

Contra 'l parer de la vella que no 's volia morir may, diu el savi que no hi ha res de nou sota'l sol. Essént unes les causes y un el subjecte, l'actualitat potser no ho es mes qu' en aquest precís moment.

¿Perque doncs encar que no diguem res de nou, no fer de rapsodes, repetidors de mots d'altres, y furar els precedents de lo que vagi passant, son procés evolutiu, les seves causes?

Parlemne donchs, d'altres temps qu'es demanar concell á n'els que foren.

¡Ve lo senyor Rei!

Si tinguessim espai pera resseguir, una per una, les vegades qu'aixó s'ha sentit á Barcelona, seguiriam no ya la externa, sino fins l' historia anímica de Catalunya.

¡Com devia aixamplar el cor dels barcelonins en 1285, en el precís moment en que Fransa, exasperada con-

tra Pere el gran, anava á caurer ab tota sa forsa sobre Catalunya!

Barcelona atravessaba una crisi terrible. *Un hom de vils gents*, dit Berenguer Oller qu' *havia ajustats molts de sos pars* s'ha fet amo de la ciutat y de son albir ne fa lley sobre 'ls burguesos. Y fins se parla de si per Pasqua s'apoderará de la ciutat para donarla al Rey de Fransa.

En Pere, energich y amatent sempre, no 's feu esperar.

¡Ve lo senyor Rey! corria per Barcelona disabte al matí. Tots surten a rebrel, pero ja havia entrat de matinada.

En Berenguer ja 's tingué por mort. Aná per ferli acatament, mes en Pere 'l Gran li digué *que no era usansa de reys que l' hu al altre se besasen la mà*. La comitiva se'n entraba al Palau y l' endemá, día de Pasqua de 1285, de bon matí ne tragueren a n'en Berenguer *rocegant á la coha de hun mul ab set de sos companyons, ab els ligams al coll; e feulos penjar en una olivera, en Berenguer pus alt que tots*.

Y 'l bon Bernat Desclot, al esplanarho, diu ab son sencill parlar *que fou major fet é major conquesta que si hagués presos quatre castells ó cinch de sos enemichs, car no es tan fort enemich com cell qui es familiar de hom*.

Un segle després devia tenir resonancies apocalíptiques. S' acababa de fer un crim colectiu, ab tot el carácter de contribució á una conspiració europea, mixte d' exaltament religiós, d' odi de rases y de males-tar social.

L' endemá de Sant Domingo, (5 d' Agost de 1391), una multitud fanatizada havia saquejat el Call major. Entre les mes terribles escenes de carnatge, va trencarse la vella tradició catalana de tolerancia y respecte á totes les idees.

Les mides del Concell Barceloní sols serviren para exacerbar el mal. Un segon colp de poble, s' apodera del Castell Nou (refugi dels jueus) y trescents morts y 'l mes terrible saqueix sigueren seguici de la revolta.

Mitg restablerta la tranquil·litat, corregué la veu de que ja en Joan I *l' aymador de la gentilesa*, havia sortit de Saragossa, y la ciutat estamordida, li enviá el Conceller Armengol ab altres que endevades tractaren d' amanssirlo.

El 14 de Decembre ja habían co-

mensat les execucions. Once desgraciats penjaben de les forques alsades á posta per tota la ciutat.

El 16 arribá el Rei y les estrenes ne sigueren altres dotze sentencies. La ciutat tremolaba, les presons acurullades, anunciaban una hecatombe, pero la bontat de la Regina ho aturá y sols un seguit inacabable de penyores siguié l' acabament de tants desastres.

Deixant de banda l' aclaparament de les il·lusions perdudes y les rencunies del venciment, be devia resultar arc de Sant Martí la noticia de l' entrada d' en Joan II.

A Pedralbes el Rei havia jurat nostres llibertats. S' havia salvat Catalunya. La pau tornaba. ¡Aixís com aixís ja era mort lo princep de Viana!

Y l' escribí que substituí a n' en Safont á la Generalitat, escribia en el Dietari.

«Disabte 17 Octubre 1472. Ahir entrá a la ciutat ab gran y triomfal aparato l' Excme. Sr. Rei en Joan, en virtut de la capitulació firmada per S. M. y la ciutat de Barcelona. A la nit se feren grans lluminaries y lo senyor Rei seguí els carrers ab gran alegría dels vehins. ¡Deu li do bona ventura!»

Sortosament l' Hércules Aragonés, com li digué Gracián, ja no era el de avans. Son mal costat ja havia dat compte á Deu de sos actes.

Consumada ja l'unió ab Castella, la Majestat Reial deixá d' esser un element actiu. L' absentisme y l' favoritisme nepotic feren de Catalunya un virreinat qu' els Reis sols de nom conexían. Les *visites reials* esdevingueren solemnitats, mes ó menys sorolloses segons les simpaties personals dels Reis, ó segons l' habilitat interessadament adolorada dels que en nom d' ells ens governaven, pero sa meteixa suntuositat privaba que 's fessin carrec de res.

Aixís es que poc representen en la vida ciutadana, la vinguda den Felip IV qu' ab fastuositats cortesanes, volia curar lo que tenia les arrels bon xic mes fondes, ni la de Carles III, de qui tant s'esperava.

El viatge era molt llarc y pesat. Carles IV quant vingué en 11 de Septiembre de 1802, no mes estigué que 30 dies en el viatge, fent 17 estades pera un camí de 100 llegües. No era cosa de ferlo sovint y quant se feya, la rebuda á la Creu Cuberta,

la festa á Santa Creu, el ball de máscaras, els toros, gent que 's contrapuntaba á qui veuria mes cops les Reials Persones..... les festes tot ho omplian y sortia el Rei sense haver vist lo que mes interesaba.

Arribada ja l' época constitucional, Rei irresponsable y efectivitat del poder en els ministres, passaren á esser un medi ó recurs d'aquets.

Al acabar la guerra dels set anys, se cregué convenient dur la Reina á Barcelona, pera, despertant l'entusiasme dinastich, aturar la temuda empena del partit progressista.

Un dimars a la tarda el 30 de Juny de 1840 entraba a Barcelona la Reina Gobernadora ab Isabel II y l'infanta. Malgrat les poques simpaties dels acompanyants, la rebuda sigué entusiasta pero molts cartells que per les cantonades recordaban articles de la Constitució amenassada, mostraban que'l poble no renunciaba als seus drets.

Dies després, el 15 de Juliol, rendida Berga, emigrat Cabrera y acabada definitivament la guerra, Espartero entraba a Barcelona en mit d'una bojeria popular.

Pero desseguida va correr per Barcelona que 'l gran prestigi del general no era prou pera apartar á la Reina Gobernadora de les reformes que li proposaven. Detalls, mes o menys auténtichs, de l' entrevista, corrian de boca en boca augmentant l' irritació.....

S' erá al temps de la política espeditiua, en la qual no 's tenia espera: tres dies després ja s' havien alsat barricades, les tropes se negaven a tirar contra 'l poble i la Reina Gobernadora mudaba el ministeri.

Pero allavores en que, donat el romantich entusiasme dels liberals per la jove reina, (*l' angel de la llibertat* com li deyen), era el moment de ferli seves totes les simpaties, atribuhintli l' iniciativa s' acudí á certs elements fer una funció de desagris á qui cap ofensa havia rebut y esclatá el moti *de les levites*.

Mentres les reines passejaban, una munió de *petimetres* (que deian nostres avis) enrotllá el cotxe donant viscas a la reina y moris a Espartero, y la presencia de les Reials persones no fou prou á lliurarlos del poble que no consentí en perdre, ni per un moment, sa independencia política.

A tal estrem porta el barrejar les Reials persones en lluites d'

altres esferes, estrem may vist a Barcelona, la ciutat *cap y casal* d' aquella Catalunya que Pere el del Punyal, al ovirarne 'l primer poble,

saludá ab aquelles paraules. *¡Oh terra beneyta, poblada de leytat!*

PACIENTÍSIMUS.

GAVOTTES

Nou velles; un jorn gris; y un jove adolescent.
—Amiga ambient d' autom; la pluja cau seguida.
En l' ample cambra 'l jove canta 'l foc del present:
les nou velles quietes senten fugir la vida.

Qui sap quin pressentir dansa en els nou caps vells
de les nou velles tristes?!... El jorn es melangiós.
lenta *gavotta* deixa perfum de morts clavells;
psalmejen les nou velles les passades rojós.

El jove riu alegre ensemps plou sens parâ.
les nou velles remembren les joies d' un lluny dia...
Bruns com l' aigua que cau el riure jovensá
i 'ls tristos llavis reben la pluja d' alegria.

Y neix un jove idili sobre 'ls idilis fuits.
—Ambient d' autom amiga; la pluja cau seguida.
El fús de l' il·lusió rodola pels blans dits...
Nou velles filen canem per retenir la vida.

*
**

Les cinc germanes pàlides viuen ab Sa Il·lustrissima
en la plácida calma d' un palau provinciá.
—Amiga ets una acacia, qui 't gronxes simplicíssima
demunt dels dies roses que no sentim passá.

les cinc germanes pàlides son un pàlid repós.
Devant del palau l' lensa la font ses aigues blanes.
Els vianants qui venen d' un llarc viatge afrós
beuen aigua á la font y guaiten les germanes.

les cinc germanes pàlides senten anyoraments;
es ritme la font lenta de dolces mans que 's llassen.
l' anell de Sa Il·lustrissima les cinc besen fervents
per besá en ell els ulls dels vianants qui passen.

Y entorn les cinc germanes el poble viu dormit
y es l' aigua, per les cinc, qui deixa enamorada
cinc besos sobre 'ls llavis del vianant rendit...
Plé de frescó 'l vianant repren la caminada.

Ramón VINYES

50 %

REBAJA
BOQUERIA, 33 y 35

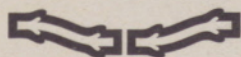
GRAN LIQUIDACIÓN

DE LOS ALMACENES

EL SOL

Por cesar en el negocio y liquidado
por los mismos que hicieron las grandes li-
quidaciones verdad de los almacenes
EL PROGRESO y **LA MODA**.—Gé-
neros de punto, Abrigos, Boas, La-
nas, Paños, Fantasías, Bánovas, Al-
fombras, Tapetes, Mantas, Borda-
dos, Adornos, Tules, Gasas, Guan-
tes, Medias, Calcetines, etc., etc.

Todo con el 50 por 100 de rebaja

33 y 35, Boquería, 33 y 35

50 %

REBAJA
BOQUERIA, 33 y 35

GRAN JOYERÍA Y RELOJERÍA

LA ARGENTINA

Objetos

de Plata

para regalos

1, PUERTA FERRISA, 1